

Till
Vänersborgs Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Vänersborg

Mål M 5124-18

Ansökan om deponiverksamhet och vattenverksamhet på fastigheten
Dvärred 4:15 i Mölndals kommun.

Mölndals Naturskyddsförening lämnar följande synpunkter

En eventuell etablering av deponi i Dvärred 4:15 är en nyetablering av verksamhet.

I ansökningshandlingen avsnitt 2.1. a. finns skrivningar som öppnar för undantag från den maximalt årliga mängden avfall i samband med större bygg- och anläggningsprojekt. I 2.1.f. skrivningar som öppnar för att andra avfallsslag än de som anges i bilaga 1 får deponeras och bearbetas mekaniskt.

Vi ser med oro på detta och befarar att om deponin väl etableras, så kan den med tiden komma att utökas!

Sökanden yrkar att tillståndstiden ska fastställas till 20 år. Arbetstiden för deponering av avfall får pågå i som längst 15 år. Senast 5 år efter det att deponeringsverksamheten är avslutad ska deponin vara slutligt efterbehandlad.

Vi anser att efterbehandlingstiden är för kort.

Vi saknar en beskrivning av hur verksamhetsområdet kommer att skyddas. Hur, var, och när kommer stängsel att placeras, vilken utformning? Det är viktigt att förhindra att djur och människor kommer in på området, att de skadas. Det är även angeläget att motorcykeltrafik inte bereds tillträde.

Vi saknar en redogörelse för hur vattenförsörjning och avlopp till/från området ska ske. Grävarbeten för VA? Ingrepp i naturen? Till vilka ändamål kommer vattnet att användas. Till personalutrymmen, vattenbegjutning av deponimaterial, filtreringsdammar, sedimentationsdammar? Har sökanden ett avtal med kommunen?

Lindome är en fin natur- och kulturmiljö, sedan lång tid tillbaka präglad av jordbruk. Enligt den nu gällande kommunala Översiktsplanen (ÖP 2006) och den nu gällande Mölndals Naturvårdsplan 2016, ligger den planerade deponin i ett område med stora naturvärden. Det är en blandskog dominerad av tall, som delvis är av naturskogskaraktär, med död ved och våtmarker. Mossar, kärr, kärrtorv och bäckar. Sumpskog. Vidare ses lövträd, bl.a. alm, björk, ek, ask och askdungar.

Det finns värdefulla områden för insekter, t.ex. i de våta områdena, bäckzoner och en sydvänd bergsbrant/rasbrant. Älg, rådjur, räv, hare, hasselmus. Enligt Artportalen (sept. 2015) och observationer i nutid, finns fynd av rödlistade arter inom det södra området. Bl.a. ses bivråk, glada, mindre hackspett, spillkråka, gröngöling, duvhök, grå flugsnappare, kattuggla och tjäder.

Området betraktas som skyddsvärd fågelbiotop av Göteborgs Ornitologiska förening och i en utredning från Göteborgs Universitet föreslås att stora delar av området ska lämnas för fri utveckling på grund av dess höga naturvärde.

Det var tidigare i kommunal ägo och planering fanns för att göra området vid Rännareflog till ett kommunalt naturreservat. Mölndals kommun erbjöds att förvalta området men av rent politiska skäl tackade man tyvärr nej. Området gick därefter ut till försäljning. Därefter kalhögs ett område på 25 ha. Tidigare var kalhyggena be vuxna med gammeltallskog och var ett kärnområde för tjädern med dokumenterad tjäderlekplats. Det är anmärkningsvärt att avverkning genomfördes i ett område som enligt Naturvårdsplanen hade högt naturvärde, skapade ett 25 ha kalhygge och på så sätt gjorde det omöjligt för tjäderpopulationen.

Men... idag kan vi se **tjäderns återkomst!** Observationer har gjorts 2016, 2017, 2018 och 2019. Både tjäderspel och höna med ungar har observerats. Observationerna är dokumenterade muntligt, med foto och videospelningar. Området synes således fortfarande inneha kapacitet att utgöra ett s.k. sink-habitat för en regionens tjäderpopulation. Ett sådant habitat kan inte upprätthålla en självreproducerande tjäderstam men har gynnsam effekt på den genetiska statusen och därmed långsiktiga överlevnad hos regionens population, se vidare under EU:s habitatdirektiv nedan. Tjädern har pekats ut som en s.k. paraplyart, på så vis att förekomsten denna fågel oftast också signalerar att ett flertal andra djur och växtarter trivs i dessa miljöer.

Här några exempel på platser som kommer att förstöras

Rävberget, i en sydvänd varm bergbrant med rasmassor finns sedan lång tid rävgryt. Det är unikt på så sätt att räven kan ta sig från botten inne i rasmassorna och upp till toppen. Även ett värdefullt område för insekter, en artrik fjärilsflora, och kräldjur. Alm (rödlistad), Bergjohannesört (rödlistad).

Yngre sumpskog, merparten utgörs av ung björkskog och klibbal vid en bäck. Fynd av grodor. Växter: ormbunkar, blåttåtel och mossor.

Ett område med en fin liten källa med en bäck.

Träd viktiga för hålhäckande fåglar.

En öppen myr, tallsumpskog och myrholme. Här finns många olika växter, myrarter. En viktig biotop.

Klimatanpassning. Vikten av helhetsperspektiv

I träd, våtmarker och övriga marker ske lagring av kol, de utgör en kolsänka. Att då bearbeta/röja marken, förstöra våtmarker och deponera lera ter sig högst anmärkningsvärt! Området bör istället lämnas orört eller en markbearbetning ske med omsorg och i syfte att stimulera växtlighet och återplantera träd. Men det måste ske snabbt

Vid lokalisering av en ny deponi är det särskilt viktigt att framtida effekter av klimatförändringar vägs in. Med ett förändrat klimat så förändras riskbilden. Ökad nederbörd och mer frekventa skyfall ökar riskerna för ras, skred och erosion. Förändringar i sedimenttransport sker. Torka medför en minskning av växtlighetens skyddande verkan mot erosion och ökning av torrsprickor i leror.

Vid kraftigt regn/skyfall/vind sker borttransport och spridning av materia.

Vi anser att det bör göras en *Klimatutredning* som klarlägger risker och föreslår åtgärder. Samråd bör ske med tillsynsmyndigheten (26 kap. 21 § Miljöbalken).

Allt byggande innebär ytterligare påspädning av växthusgaser i atmosfären i ett synnerligen känsligt läge där alla ansträngningar snarare borde inriktas på att undvika dem. Åberopande av eventuella framtida gynnsamma effekter på klimatet till följd av nutida byggprojekt bygger på en fåfäng förhoppning om att kon inte dör medan gräset växer. Dessutom finns risken för tröskeeffekter och tipping points bortom vilka klimat och ekosystem inte kommer att gestalta sig så som vi är vana vid i nuläget.

Transporter

Konsekvenserna av verksamheten kommer att påverka ett stort område i Lindome, bl.a. transporterna på Östra Lindomevägen, Norra Hällesåkersvägen (Väg 510), tillfartsväg från Norra Hällesåkersvägen upp till verksamhetsområdet, deponiområdet och naturligtvis en zon runt dessa.

Tunga transporter kommer att ske enligt följande:

80 % med lastbil med släp som lastar 34 ton och innebär en totalvikt på 55-60 ton.

20 % med lastbil som lastar 16 ton och innebär en totalvikt på ca.32 ton.

Tung trafik kommer att öka och varje timme sker en transport.

Materialet som huvudsakligen ska fraktas är lera, ett besvärligt material. Vilken typ av lera är det? Hur fraktas leran, specialfordon? Hur påverkar lerspillet vägarna och närliggande mark? Hur ska lerspill på vägarna hanteras?? Det bör sökanden redovisa.

Östra Lindomevägen, en av transportvägarna (Mölnads Stad är väghållare), är en av Mölnads mest olyckdrabbade vägsträckor! Den ligger på topp10-listan över Sveriges mest olycksdrabbade vägsträckor. *Viltolyckorna (älg, rådjur)* dominerar, då viltstråk passerar vägen. Frekvent tung trafik kommer att öka störningar, tillbud och olyckor. (källa Nationella Viltolycksrådet)

Ny väg från Norra Hällesåkersvägen upp till deponin

En planerad ny väg från N. Hällesåkersvägen upp till den tänkta deponin, går genom ett område som i Mölnads naturvårdsplan klassas i naturvärdesklass 2 - påtagligt naturvärde. Området är klassat som nyckelbiotop (Skogsstyrelsen) med ädellövskog med många grova och spärrgreniga grova träd, värdefull kryptogamflora, rikligt med bärande buskar, betespåverkat med stengärdesgård. Stengärdesgården är skyddsvärd biotop! Vägen går först över odlingsmark och sedan upp i ett kuperat landskap. Det är brant. För att klara tunga, frekventa transporter krävs stora ingrepp med röjning av vegetation och troligen även sprängningar då den befintliga mindre grusvägen måste ersättas med en asfalterad väg med hög bärighet. Vi ser med oro på detta då det innebär att en fin natur- och kulturmiljö förstörs. Sökande bör redovisa hur anläggning av vägen ska ske och hur naturen påverkas.

Bild A, B, C, D, E visar denna väg och höjdangivelse Bilderna är från år 2019 och 2013

Bild A Befintlig väg upp till området sedd från Norra Hällesåkersvägen (år 2019).

Bild B Korsningen med Norra Hällesåkersvägen sedd från befintlig väg till området (2019)

Bild C Korsning med Norra Hällesåkersvägen (2019).
Nederst tv. Vy åt vänster. Nederst th. Vy åt höger

Bild D Utsikt från befintlig väg ner mot Norra Hällesåkersvägen (år 2013).

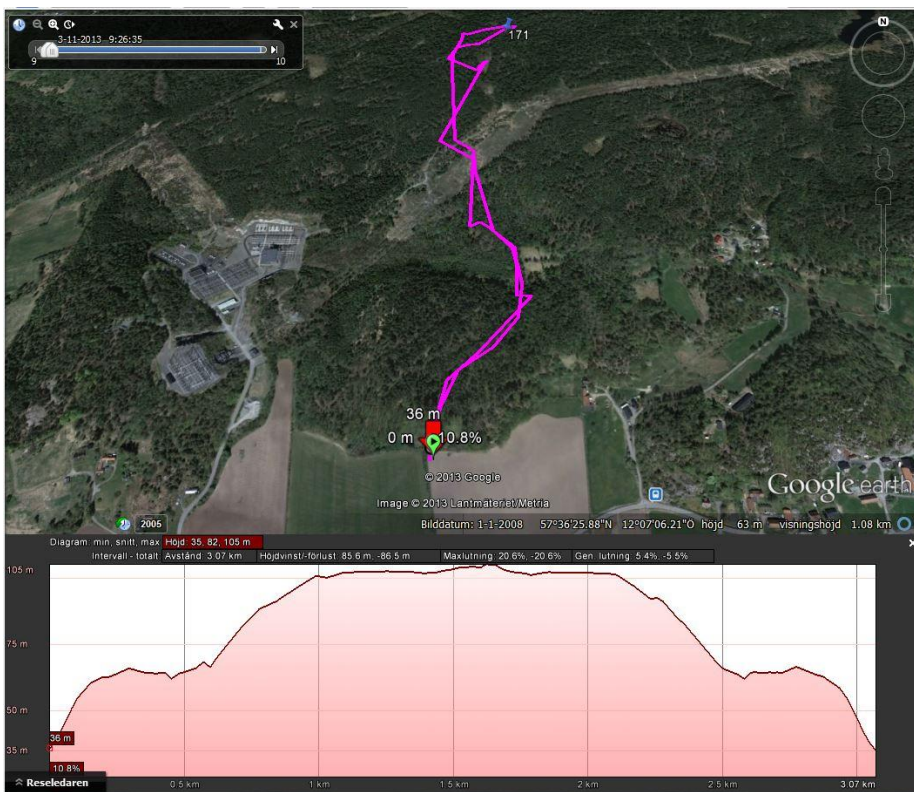

Bild E Promenad med GPS och registrering av höjdprofil (2013).

Groddjur

I våtmarkerna finns grodor, åkergrodor och vattensalamandrar. Befintliga våtmarker utplånas och det påverkar inte enbart grodor och salamandrar. Groddjur är känsliga för förändringar i livsmiljön, vilket innebär att markutnyttjande och miljöförorenningar ofta får allvarliga konsekvenser

I samrådsunderlaget föreslås åtgärder för att skapa nya livsmiljöer och reproduktionshabitat. Förbättringsåtgärderna måste vara färdiga innan deponin tas i bruk. Det finns inga garantier för att groddjuren flyttar "frivilligt" eller att en flytt får önskad effekt. Resultat av flytt måste övervakas under lång tid för att säkerställa att grodorna är etablerade på den nya platsen.

Arten och dess habitat har ett starkt juridiskt skydd (EU:s habitatdirektiv) genom att de inte får störas eller förstöras; fridlyst (Artskyddsförordningen).

EU:s naturvårdslagstiftning är överordnad den svenska och syftar till att bidra till skydd och främjande av biodiversitet. Direktiven utgår från naturvårdsforskningens rön, och som framgår av Mark- och miljööverdomstolens dom (Svea Hovrätt, 2016) är begreppet gynnsam bevarandestatus härvidlag grundläggande. Det definieras som summan av de faktorer som påverkar en livsmiljö och dess typiska arter, och som på lång sikt kan påverka biotopens naturliga utbredning, struktur och funktion samt arternas långsiktiga överlevnad. I ovan nämnda dom påpekas även att tolkningen av artskyddsförordningen ska ske i ljuset av den tillämpning av bestämmelserna som görs av EU-domstolen. Vidare framhålls betydelsen av att beakta kommissionens vägledningsdokument (Vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer, feb. 2007).

För tillämpningen av den svenska artskyddsförordningen finns Naturvårdsverkets vägledning (Handbok för artskyddsförordningen. Del I. Handbok 2009:2).

Kommissionens vägledning är tillämpbar där graden av påverkan på hotade eller missgynnade arter ska bedömas inför ett eventuellt ingrepp i naturen på platser där förekomst är känd eller kan misstänkas. Enligt kommissionens tolkning är det habitatets fysiska degradering över tid som är central i sammanhanget. Definitionen av vad som ska betraktas som försämring behöver alltså inte inskränkas till omedelbar förlust av fortplantningsområden eller viloplats, utan innefattar även andra faktorer (exempelvis spridningsvägar) som kan leda till att habitatet successivt försämras. Av denna anledning är det av största betydelse att miljökonsekvensbeskrivningar grundas på bästa tänkbara kunskapsunderlag. I annat fall riskerar förändrad markanvändning, även på skenbart betryggande avstånd från fortplantnings- och övervintringsområden, att via diffus påverkan ändå försämma förutsättningarna för arternas långsiktiga överlevnad.

Mölnåls Naturskyddsförening motsätter sig starkt att en deponi etableras i Dvärred 4:15.

Mölnåls 2019-09-22

Mölnåls Naturskyddsförening
gm Inger Schale
Ordförande

Smörråntegatan 5
431 42 Mölnåls
T. 0708 808581